

**FRANTIŠEK
JIROUDEK**
VÝBĚR Z DÍLA

Z. X. 11. 1976

GALERIE
ART PRAHA

2017

„Podobizny

**Františka Jiroudka, stejně jako
jeho celé dílo, prozrazují umělce
horoucně emotivního, jemného
a kultivovaného lyrika barev,
který citlivě klade důraz
na psychologické kvality
světla a stínu...”**

Jiřina Hockeová, 1974

FRANTIŠEK JIROUDEK

1914 — 1991

Studoval na Akademii výtvarných umění u prof. W. Nowaka. Stal se spoluvůdcem skupiny „Sedm v říjnu“, s níž vystavoval mezi roky 1940—1941.

Významným oceněním jeho díla pro něj a pro Karla Černého byla účast na mezinárodní výstavě v Neapoli 1937, po níž byli oba přijati za členy SVU Mánes.

Účastnil se i dalších výstav: 1946 v Paříži, Bruselu a Antverpách, 1947 v Luzernu, 1948 a 1958 na bienále v Benátkách, 1957 na bienále v Sao Paulu, 1958 v Moskvě, 1959 v Helsinkách, 1965 v Berlíně, Bochumi, Baden-Badenu, 1965 v Bologni, 1966 v Lausanne, 1969 v Kodani, 1975 v Antverpách, 1976 v Bruselu a Budapešti.

Od roku 1941 vystavoval na všech výstavách SVU Mánes, 1979 v Jízdárně Pražského hradu. Po smrti byl zastoupen na výstavě 93—94 opět v Jízdárně, 1998 ve Veletržním paláci na Proměnách české krajiny (K. Miler), 1999 v Domě u Černé matky Boží (Skupina Sedm v říjnu), a v roce 2000 v Galerii Art Praha.

Od roku 1961—1985 byl profesorem Akademie výtvarných umění, kde byl i rektorem. Jeho díla jsou zastoupena v Národní galerii v Praze, většině krajských galeriích, v Ermitáži, Puškinově muzeu, Národní galerii v Torontu, Uruguay, Dánsku a jiných zemích. Tvorbu F. Jiroudka dokumentují monografie J. Kotalíka (1959) a Č. Berky (1980).

F. Jiroudek

MALÍŘ VELKÝCH FOREM FRANTIŠEK JIROUDEK

V loňském roce uplynulo již čtvrtstoletí od úmrtí velkého českého malíře, národního umělce Františka Jiroudka, a tak je záslužné připomenout výběrem z díla jeho nesporně hodnotný a mnohdy ohromující výtvarný odkaz. V dnešním zjednodušeném způsobu nazírání uměleckých kvalit zavál osud jeho obrazy na úhor označený cejchem: tradiční malování. Ve víru zmatečného přelomu milénia a nástupu soudobých technologií, které odsouvají klasickou malbu permanentně stranou, je třeba v reakci na to vyvíjet neustálou snahu o pozdvižení staleté tradice a dát závěsným obrazům potřebný prostor. Dlužno říci, že se to začíná dařit. Jejich výpověď oproti klipové agresivitě konceptuálních instalací jepičího trvání je nadčasová a budoucnost ji doufejme správně ocení. Tak činí Galerie Art vytrvale a systematicky už poněkolikáté, nejen v případě Jiroudkově.

Osud umělců v Čechách bývá častokrát výmluvný — od naprosté adorace až po totální odsudek či přímo zatracování. Většinou v tom hrají roli společensko-politické konsekvence. Jiroudkův pozvolný umělecký i společenský vzestup byl ovšem podmíněn nikoli primitivní afinitou k režimu, nýbrž jeho nespornými výtvarnými schopnostmi a předpoklady, znásobením jeho výtvarných vloh zejména v průběhu padesátých let a opakovaně i v dekadě následující. Nápadně to lze vysledovat příkladně v malbách po návratu z cest po Rumunsku a Itálii, kdy paleta zazářila nebývalými akordy. Mistr velkých

forem a koloristické opulence se narodil na úpatí Kozákova. Snad i bohatství barev skryté v tamní mineralogické pokladnici dalo do vínku semilskému rodákovi onu neuvěřitelnou schopnost stavět obraz v rozmyslném kompozičním řádu a z barev utvářet výjevy a krajinářská proscénia, patřící k vrcholným ukázkám české malby 20. století.

Jiroudkovo setkání s Willi Nowakem předurčilo zacílenost a soustředěnost v hledání ideální malířské formy a výrazu. I on se — podobně jako jeho profesor na Akademii — zaobíral až umanutě kompoziční diagonálou labských krajin, hledal onen správný tvar pro optimální zátiší, mistrně vytvářel portréty osob nejbližších i celonárodně proslulých. Vlastně vždy dostal svému poslání bytostného malíře. Do jeho obrazů se promítala jak hnutí osobní, tak událostí světa. Hrůzy a děs války jsou přítomny ve figurálních námětech čtyřicátých let, obrazy nápadného červenohnědobílého ladění představovaly často divadelní šatny, líčení herců před zrcadlem, proměny uvnitř a víceznačnost scén. Moderní výraz meziválečného výtvarného snažení u nás určovala výrazně francouzská malba.

Jiroudek prozrazuje zprvu vliv Maneta, později pádněji Pierra Bonnard a s jeho vitální barevností a neselhávajícím výrazovým účinkem. Ideovou pevnost a zařazení k vývoji směřovala u Jiroudka i dlouholetá členství ve skupinách Sedm v říjnu (ze známých jmen

Václav Hejna, Josef Liesler nebo Arnošt Paderlík, dále sklář Václav Plátek, sochař J. K. Michálek, malíř Zdeněk Seydl nebo Věra Gabrielová) a SVU Mánes. S tím přišla i větší námětová různorodost — krajiny a portréty začala doplňovat zátiší, divadelní scény, žánrové výjevy i alegorie. Jiroudkovy obrazy nebyly nikdy prvoplánové. Příznačné to je již v juveniliích. Je až nepochopitelné, jakou výtvarnou zralost vyjevují portréty či akty sklonku třicátých let. A je příznačné, že i v proudu zakázek a jistot let sedmdesátých či osmdesátých vykřeše zralý kumštýř jiskru zanícené malířské posedlosti, kdy některý obraz pojednou zazáří nezvyklou volbou barevných kontrastů. Přítomná výstava ukazuje průřezově všechna podstatná období a malířské mistrovství Františka Jiroudka, jehož díla jsou zastoupena ve významných evropských sbírkách jako je třeba petrohradská Ermitáž či Puškinovo muzeum v Moskvě.

Mimořádný malířský vklad Františka Jiroudka do klenotnice českého výtvarného umění nesmí být zapomínán a věřím, že i přes nepřízeň současných institucí bude v budoucnu opět vřazen na své nezastupitelné místo.

Michael Zachař

Krajiny z milovaného Polabí, pestré kytice a zátiší, pohledy do divadelních šaten na slavné herečky, i lehce malířsky nanesené portréty svých nejbližších. To jsou rysy setrvačné tvorby Františka Jiroudka. Suverénní malířské tahy až k abstrakci směřující škály barevných tónů. František Jiroudek neopustil objektivní realitu, která se však v povrchu malby mění v barevný sen. Podobně chápal své dílo i jeho učitel Willi Nowak. Jiroudek patří k uznávaným, přece však poněkud opomíjeným autorům.

Narodil se v roce 1914 v Lhotě u Semil, pod kopcem Kozákov. Studoval u profesora Nowaka na pražské akademii v letech 1936—1939. Ve čtyřicátých letech se stal členem seskupení Sedm v říjnu (spolu s A. Paderlíkem, V. Hejnou, J. Lieslerem, Z. Seydlem ad.), pro které formuloval program Pavel Kropáček. Už z výčtu osobností je zřejmé, že šlo o názorově otevřené seskupení, které se snažilo sledovat současné umělecké tendence a zůstat moderní i přes odpor fašistických struktur a programů, které moderní umění obecně označovaly za zrůdné (tzv. Entartete Kunst).

V poválečných letech počala jeho spolupráce s divadlem. Postupně se měnil celkový ráz tvorby. Z pevných pastózních forem sledujeme zvolnění kresebného rukopisu i malby.

Rozpité modře a zeleně převládaly na jeho malbách české krajiny a z oblíbeného Liběchova. Vedle nich i zasněné portréty a zátiší nacházíme v Jiroudkově zralé etapě tvorby. Cizeloval svou techniku se stále větší sensualitou pro změny atmosféry a až skoro k monochromní barevné redukci. Jeho dílo je ovlivněno francouzskou lehkou barevností i mistry českého umění. Nechte se i vy unést čistotou barevných tónů, kresebnou ekvilibristikou a nezkrotnou malířskou energií.

Díky spolupráci s rodinou autora nám bylo umožněno představit díla v celkovém běhu Jiroudkovy tvorby od raných prací 40. let po vrcholná a pozdní díla. Naše výstava tak nabízí možná nový pohled na dílo Františka Jiroudka, jako malíře, který nesporně patří k velkým postavám českého umění druhé poloviny 20. století.

Petr Šeda
Galerie Art Praha

František Jiroudek, malíř kouzelných krajin tvořených vášnivou duší, viděním nového a krásného, půvabných zátiší s květinami či houslemi, která rozzáří zachmuřený den.

Svět krásných hereček a zákulisí divadel, portréty dívek, siluety koní, vábivá, jindy decentní, vždy dokonalá hra barev a valérů, objemů a dálek.

Jiroudek, milovaný žák velkého Willi Nowaka, sám pak profesor na Akademii výtvarných umění, a následně i rektor. Dvacet pět posledních let byl odstrkován a odmetán ze scény Národní galerie a vymlouván sběratelům, ale vrací se zpět.

Tak jako každé velké umění je zhodnoceno časem přes osobní nevraživosti mocných a nelze ho zastavit. Ne nadarmo jeho obrazy visí v Albertinu, v galeriích Dánska, Kanady, v Japonsku, Uruguay a v Tretjakovské galerii.

Člen výtvarné skupiny Sedm v říjnu (mj. Liesler, Paderlík, Plátek, Seydl, Hejna), ale především František Jiroudek byl člověk skromný, tichý, básník a malíř líbezných a dramatických krajin. Po válečném běsnění 40. let byl v Paříži osloven barevnou řečí Bonnardů, aby se později stal

fo-visticko-expresivním bytostným krajinářem a navázal na odkaz českých mistrů. Maloval ve Francii, Itálii, na Oravě, ale vždy se nakonec vrátil k milovanému Mělnicku. Objevil krásu i monument české krajiny v kontrastech mraků, v smaragdu azurové krajiny vynořující se z modrých ferí valérů, i drama bouře, vášně a síly či tajemný svět hereček. Zvláštní jsou jeho zátiší s květinami, jakoby každé bylo básní, vždy okouzlí, hladí naši duši a srdci a září.

Když jeho obrazy vidíte znovu po létech, tak jako já, stejně Vás znovu překvapí, mluví svou řečí. Vždy je možné se k nim vracet, vnímat je duší i očima a cítit ten zvláštní pocit neuchopitelného krásna velkého malíře. Těšíte se na ně. A je jedno, jestli je Vám dvacet nebo osmdesát. A my mu za to děkujeme.

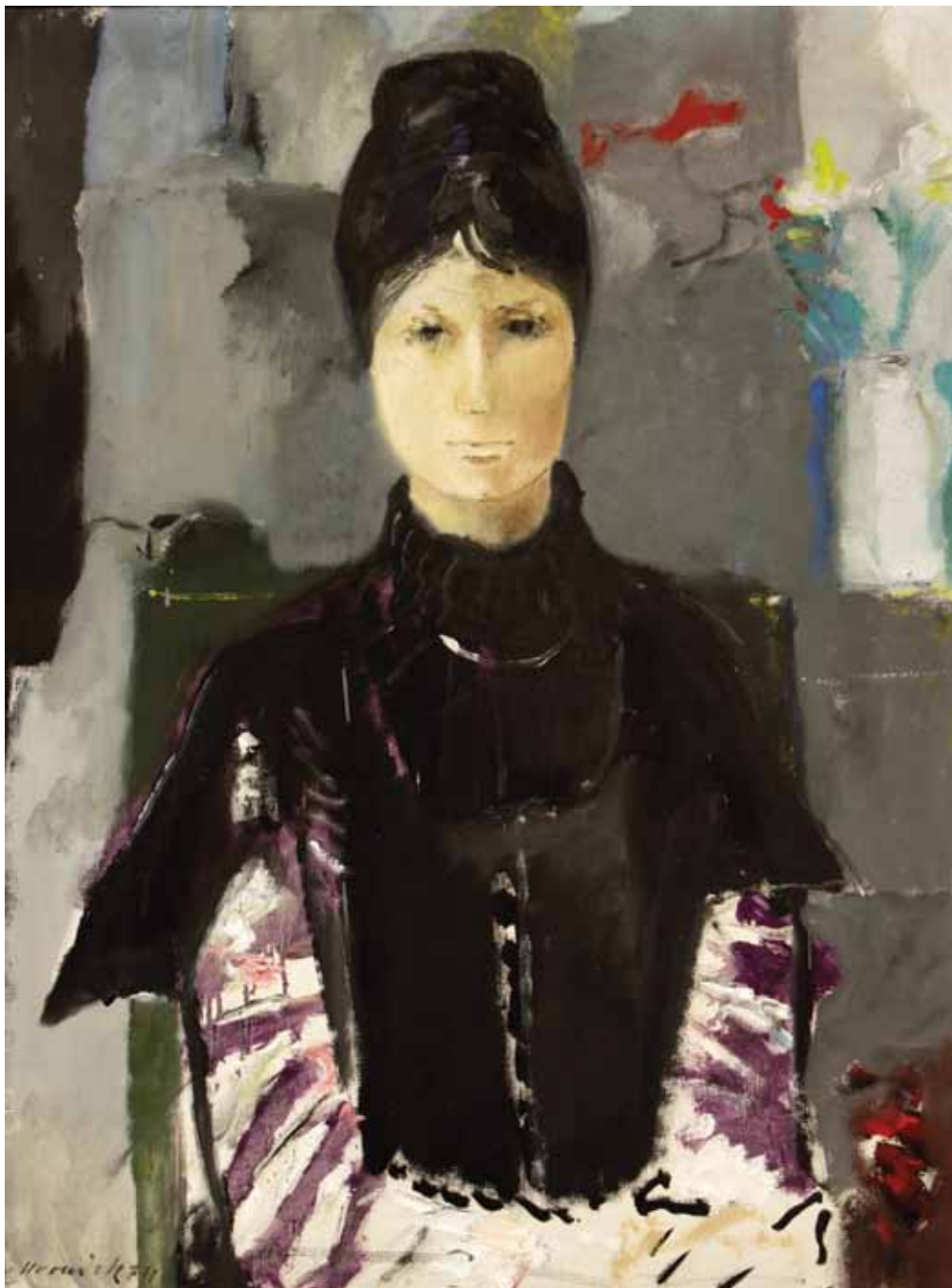
Vladimír Neubert
Galerie Art Praha

**„František Jiroudek
navazuje a přehodnocuje
dědictví zakladatelů
našeho moderního umění,
jmenovitě našich impresionistů
Antonína Slavíčka,
Miloše Jiránka
a Jindřicha Pruchy...”**

Čestmír Berka
v monografii z roku 1980

Svatební
kytice
1976
olej/plátno
70 x 100 cm

Portrét M.
1974
olej/plátno
100 x 75 cm

Milenci
olej/plátno
150 x 116 cm

**Třešňový
květ**
olej/plátno
120 x 82 cm

**Zátiší
z domova**
1977
olej/plátno
150 x 120 cm

**Bouřlivá
krajina**

1974

olej/plátno
120 x 162 cm

Ulička v San Antonio

1959/60
olej/plátno
82 x 130,5 cm

Podzim

1974
olej/plátno
75 x 110 cm

**Podzimní
krajina**

olej/plátno
75 x 100 cm

Domů

olej/plátno
100 x 140 cm

Marcelka
1988
olej/plátno
90 x 70 cm

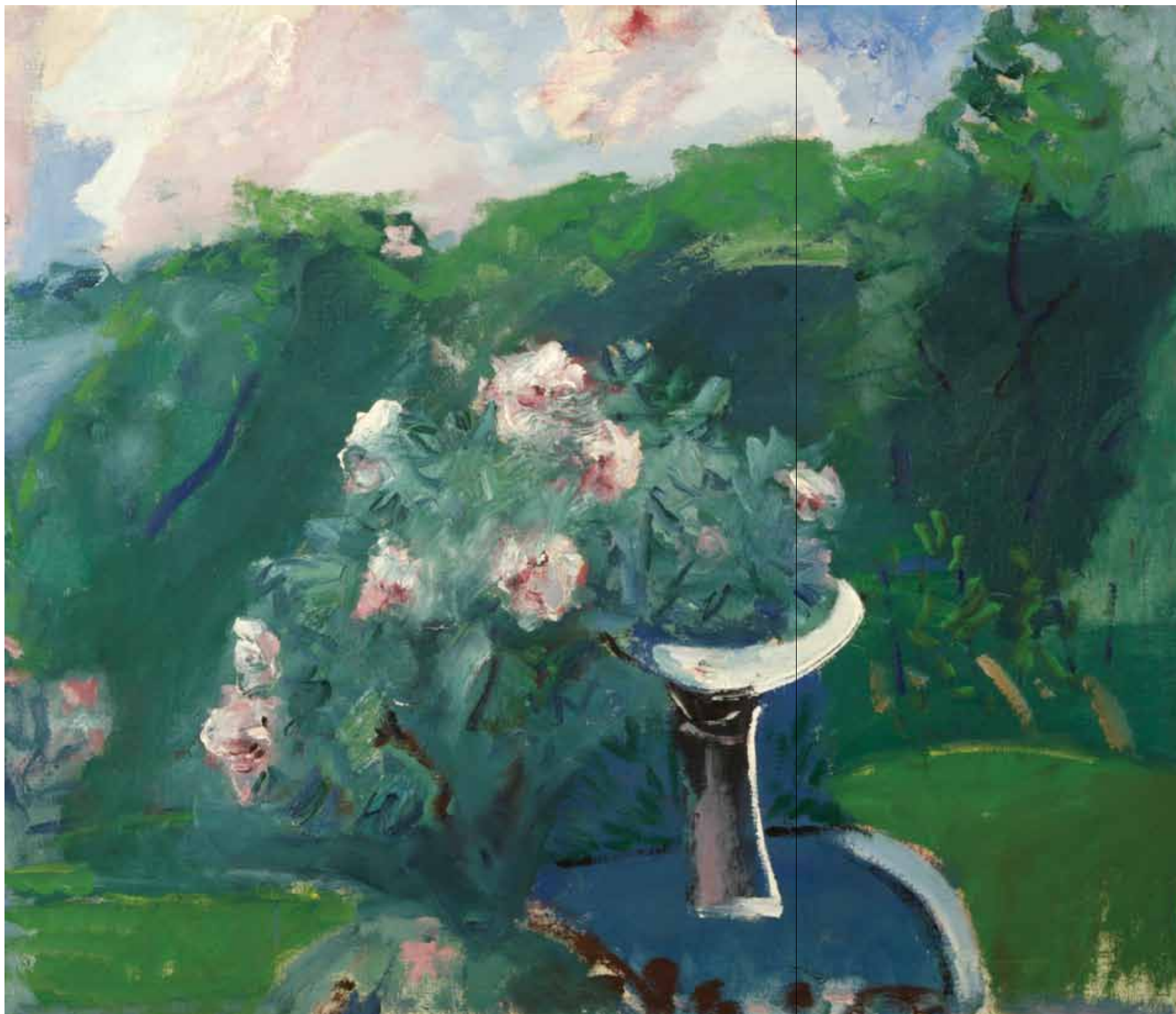
Marcela II.
olej/plátno
100 x 75 cm

Akt
v interiéru
 1970
 olej/plátno
 150 x 120 cm

Akt
 olej/plátno
 60 x 100 cm

**Kytice
v krajině**

1980
olej/plátno
82 x 96 cm

Kosatce
olej/plátno
118 x 69 cm

Houslová sonáta

1984
olej/plátno
96 x 135 cm

Šatna

olej/plátno
120 x 145 cm

**Krajina
s řekou**
olej/plátno
45 x 60 cm

Slovensko
olej/plátno
75 x 100 cm

Krajina I.
1980
olej/plátno
130 x 150 cm

**České
středohoří
(Kamýk)**
1988
olej/plátno
130 x 150 cm

Mělnicko
olej/plátno
95 x 135 cm

Liběchov
1969
olej/plátno
75 x 34 cm

**Košík
s vínem**
olej/plátno
80 x 106 cm

**Zátisi
s houslemi**
olej/plátno
120 x 90 cm

Dívka
s náhrdelníkem
olej/plátno
115 x 69 cm

Akt
40. léta
20. století
olej/plátno
98 x 66 cm

Plavení koní
1942
olej/plátno
118 x 148 cm

Shledání
olej/plátno
146 x 101 cm

Zátiší
s jasmínem
olej/plátno
97 x 146 cm

Zátiší
s houslemi
olej/plátno
150 x 130 cm

Šeříky
olej/plátno
126 x 96 cm

Zátiší
se žlutou
kytkou
olej/plátno
116 x 96 cm

Červená
kytice
olej/plátno
100 x 76 cm

Soutok

1984

olej/dřevěná deska

31 x 67 cm

**Liběchovská
krajina**
1957
olej/plátno
94 x 125 cm

Zázrivá
1984
olej/plátno
50 x 80 cm

**Krajina
snů**
olej/plátno
95 x 65 cm

**Krajina
s mrakem**
olej/plátno
105 x 150 cm

Jasmin
olej/plátno
150 x 131 cm

**Kytice
v krajině**
1980
olej/plátno
65 x 50 cm

Zákulisí
olej/plátno
75 x 116 cm

Koncert
olej/plátno
110 x 150 cm

Panika
1973—1975
olej/plátno
144 x 200,5 cm

**Herečka
u zrcadla**
1946
olej/plátno
101 x 80 cm

Liběchov
1978
olej/plátno
60 x 93 cm

Krajina II.
olej/plátno
115 x 150 cm

V interiéru
olej/plátno
105 x 135 cm

Italská krajina
1970
olej/plátno
130 x 140 cm

Italská krajina II.
olej/plátno
80 x 105 cm

Kamýk
1961
olej/plátno
105 x 130 cm

Italská krajina III.
olej/plátno
81 x 106 cm

Herečky
olej/plátno
61 x 50 cm

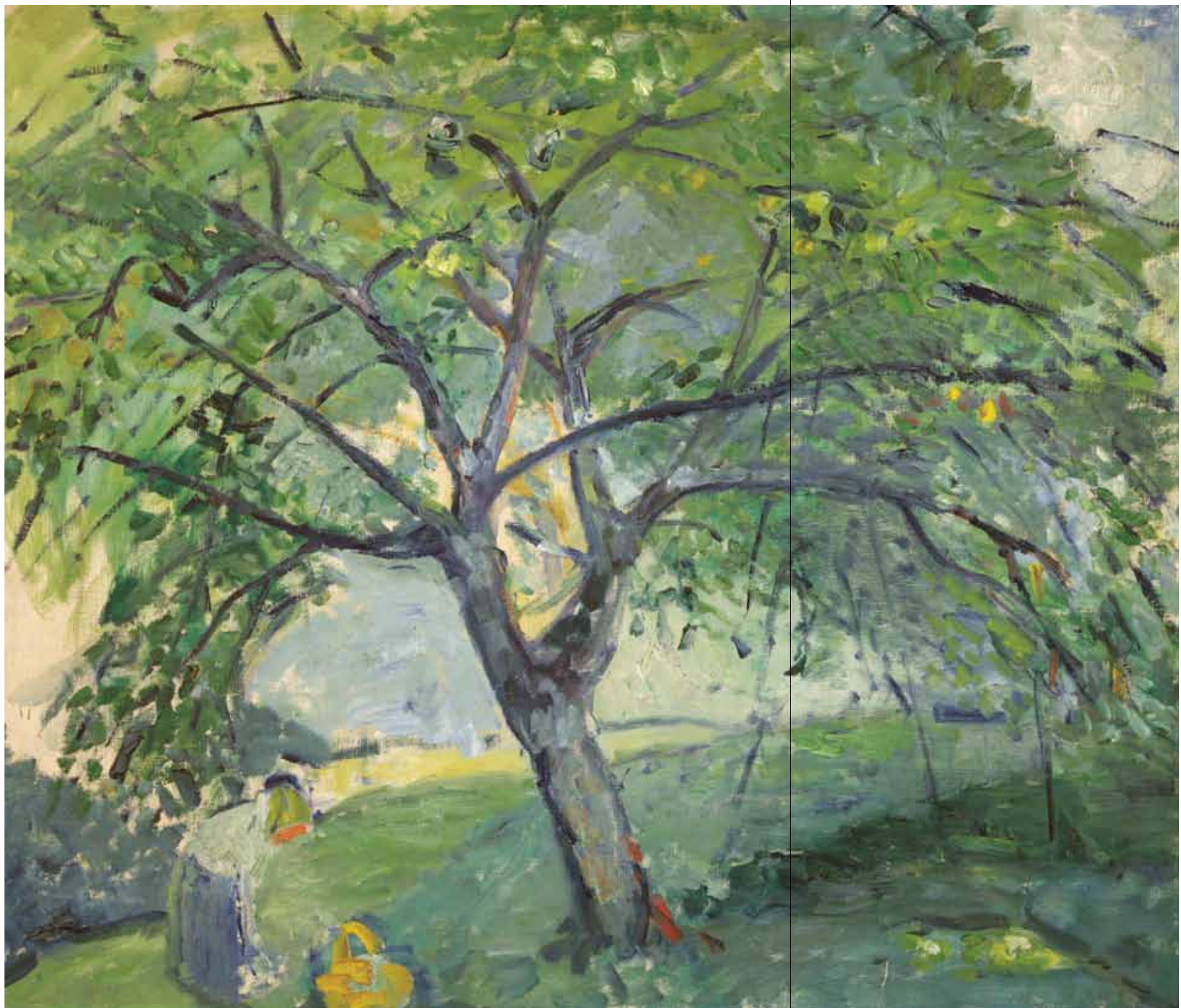
Herci
1976
olej/plátno
150 x 130 cm

Kytice
olej/plátno
114 x 82 cm

Slunečnice
olej/plátno
116 x 140 cm

Krajina
se stromem
olej/plátno
99 x115 cm

GALERIE ART PRAHA

je prestižní pražskou galerií, která prezentuje především významné a kvalitní české a slovenské malíře 19. a 20. století. Na trhu působíme už více než 20 let a najdete nás v samém centru staré Prahy, na Staroměstském náměstí.

Tradice Galerie Art Praha sahá do roku 1994. Zaměřujeme se na exkluzivní aukce, prodej a výkup kvalitních uměleckých děl především od českých a slovenských autorů a nově také na on-line aukce. V galerii najdete díla širokého spektra historických období od velikánů pozdního 19. století, přes klasickou modernu 20. století až po kvalitní umělce dnešní doby.

V průběhu své existence se Galerie stala partnerem pro celou řadu významných sběratelů, proběhlo zde množství výstav, kdy byla veřejnosti představena díla vynikajících osobností a pravidelně pořádáme aukce, ve kterých jsme vždy patřili ke špičce na trhu.

Důkazem mohou být úspěšně vydražené obrazy mimo jiné: Hlava, která myslí od Jindřicha Štyrského z roku 1934. Dílo bylo v aukci vydraženo za konečnou cenu 12 200 000 Kč. Dalším příkladem může být obraz Josefa Šímy z roku 1938 s názvem Leda s labutí. S dosaženou cenou 17 500 000 Kč jde dosud o nejvyšší dosaženou částku za dílo tohoto umělce v českých aukčních síních. Za zmínku jistě stojí i obraz Josefa Čapka Děvče v růžových šatech z roku 1916. Tento citlivý kubizující portrét byl vydražen za konečnou cenu 14 160 000 Kč. V poslední aukci, která se uskutečnila v dubnu 2017, bylo úspěšně vydraženo dílo Dívka v modrém od Jana Preislera. Z vyvolávací ceny 1 200 000 Kč se cena díla vyšplhala na 7 800 000 Kč.

Galerie si tak za dobu své existence, i díky lukrativní poloze v centru Prahy, dokázala vybudovat stálou klientelu milovníků umění, kteří se do galerie rádi vrací.

Katalog vydán
u příležitosti výstavy

FRANTIŠEK JIROUDEK — VÝBĚR Z DÍLA

v Galerii Art Praha
od 22. 9. do 29. 10. 2017.

Texty

PhDr. Michael Zachař
Dr. Vladimír Neubert
Bc. Petr Šeda

Fotografie

Lukáš Kamenský

Grafická úprava

Kristýna Greplová

Tisk

LABEL spol. s r. o.,
Josef Opasek

GALERIE ART PRAHA, spol. s r. o.
Staroměstské náměstí 20/548
Praha 1

tel.: 224 211 087
mob.: 602 233 723
fax: 224 211 087
e-mail: galerie@g-a-p.cz
facebook: Galerie ART Praha

www.galerieartpraha.cz

